

Con Đường Sự Nghiệp

Thu Cúc Hương Hoài Đẹp

Phần 4

Sau hai năm đi tù cải tạo, Minh, em trai tôi được thả về. Em tôi trước đây là sĩ quan cấp thấp quân đội Việt Nam Cộng Hòa - Thiếu Úy ngành Quân Nhu - có lẽ nhờ vậy mà em được về sớm hơn các anh trong gia đình. Tôi kể lại cho Minh nghe tất cả nỗi khổ khổ của vợ con em và gia đình sau khi em bị bắt đi tù cải tạo, cũng như việc làm khai thác gỗ của tôi ở Phước Long để giải cứu gia đình qua cơn khủng bố của Cộng Sản. Tôi cũng cho Minh biết ý định tôi đưa em lên làm cho Sư Đoàn trong thời gian em bị địa phương quản chế. Minh bùi ngùi xúc động, ôm chặt lấy tôi như hiểu những gì gia đình chịu khổ cũng như em đã khổ khổ trong tù cải tạo. Tôi xúc động ôm em và khóc! Minh đồng ý đi Phước Long với tôi.

Sau khi Minh trình diện địa phương theo thủ tục hành chánh. Tôi tuyển dụng em làm tài xế lái xe cho Căn tin thể anh Hai vì anh Hai có chuyến phải rời quê hương. Tôi đã thông báo việc tuyển chọn Minh vào Căn tin với Sư Đoàn, hai chú đều đồng ý và hẹn hôm nay gặp Minh. Chị em tôi đang chờ xe anh Hai đến đón để đi Phước Long. Minh thấy xe anh Hai kêu lên:

- Anh Hai tới kìa chị Cúc!

Xe vừa dừng lại, tôi nhìn anh Hai cười chào:

- Anh Hai khỏe không? Anh uống cà phê chưa?

Anh Hai cười chào lại tôi và em Minh:

- Sáng nay tôi ngủ quên, nhờ bà xã gọi, nếu không tôi lỡ hẹn với cô và chú Minh rồi! Bả còn pha cho tôi ly cà phê nữa, bả biết tôi có thói quen uống cà phê sau khi thức dậy.

Tôi cười đùa:

- Anh có phước lắm mới gặp chị Hai đó nha! Em thấy chị cưng anh quá chừng!

Sau vài giờ chúng tôi đến Đồng Xoài, tôi lên tiếng:

- Anh Hai dừng xe ở quán, chúng ta dùng cơm trưa nha!

Anh Hai tiếp lời:

- Quán Bà Năm phải không cô?

Tôi trả lời:

- Đúng rồi anh Hai! Bà Năm rất hiếu khách, em thích ăn ở quán này, thức ăn vừa ngon, giá cả phải chăng.

Chúng tôi gọi ba đĩa cơm sườn chả. Trong khi chờ đợi, anh Hai hỏi Minh:

- Cậu lên đây lần đầu tiên phải không? Cậu cảm nhận thế nào? Trong tương lai cậu lái xe thể tôi đấy!

Minh cười đáp:

- Suốt chặng đường vừa qua, em thấy anh Hai lái xe nhuyễn thật! Em chỉ lái xe ở thành phố, chưa lái xe lên rừng như anh, em phải cố gắng nhiều khi lái xe trên này.

Anh Hai cười nói:

- Tôi lái xe trên này gần hai năm rồi, không quen sao được chú Minh! Lúc đầu tôi cũng ngại như chú!

Bà Năm đem cơm ra, chúng tôi dùng câu chuyện để ăn cho xong rồi đi cho kịp giờ hẹn với hai chú.

Tôi đến Sư Đoàn cũng đã xế chiều, Kha thấy xe tôi chạy ra lên tiếng:

- Chị Cúc mới lên hả! Hai chú đang chờ chị.

Tôi và Minh bước vội xuống xe theo Kha vào nhà, hai chú cũng vừa bước ra, tôi lên tiếng :

- Chúng cháu chào hai chú! Xin lỗi hai chú cháu lên trễ.

Chú Tám nói:

- Đi đường xa, trễ là chuyện thường thôi, bình an là tốt rồi!

Tôi quay sang Minh giới thiệu:

- Đây là Minh, em trai của cháu. Lên trình diện với hai chú.

Minh cúi nhẹ đầu chào. Chú Hai hỏi:

- Cháu ra trại bao lâu rồi?

Minh trả lời:

- Dạ được một tuần rồi chú!

Chú Tám nói tiếp:

- Sao cháu không ở nhà với vợ con một thời gian nữa mà đi làm sớm vậy!

Minh trả lời:

- Lao động quen rồi, ở nhà lâu cũng buồn thừa chú!

Chú Tám quay sang tôi nói:

- Sáng mai, cháu đưa Minh qua Phòng Nhân Sự làm thủ tục giấy tờ chứng nhận Minh là công nhân thuộc Sư Đoàn để dễ dàng đi lại.

Tôi trả lời:

- Dạ cháu sẽ làm theo chỉ thị của chú. Cháu cảm ơn hai chú rất nhiều.

Rồi chúng tôi chào hai chú ra xe, gặp Kha đang nói chuyện với anh Hai, tôi lên tiếng:

- Chị về Căn tin nha Kha, sẽ gặp lại em sau.

Về đến Căn tin, tôi giới thiệu Minh với các chị em và sắp xếp chỗ ngủ cho Minh ở chung với Hân trong kho hàng. Sau chuyến đi dài mệt mỏi, tôi cũng nghỉ ngơi sớm.

.....

Minh vừa cho xe đỗ dốc xuống Ngã Ba Đường Mười, tôi thấy từ xa có người vẫy tay đón xe, tôi lên tiếng bảo Minh:

- Em dừng xe lại xem ai gọi mình!

Em Minh cho xe dừng lại, tôi nhận ra Trung Tá Bảo, Trung Đoàn Trường mà hai chú làm mai cho tôi nhưng tôi từ chối. Anh Bảo thấy tôi vội lên tiếng:

- Em cho anh quá giang tới Trung Đoàn nhân tiện em về ngang được không?

Tôi trả lời:

- Dạ được! Em mời anh lên xe. Anh đi đâu mà về tới vậy?

Anh Bảo trả lời:

- Anh đi họp đột xuất, vì có lệnh mỗi đơn vị phải quản lý thêm cải tạo. Em có biết tin này không?

Tôi trả lời:

- Em có nghe Sư Đoàn phổ biến tin chiến trường Campuchia và VN mình khá trầm trọng. Họ tiến gần sát biên giới nên Sư Đoàn sợ cải tạo ở gần đó như dịp trốn trại, nên đưa họ về dưới này.

Anh Bảo nói thêm:

- Các đơn vị chia nhau quản lý thêm vài ngàn người nữa. Cải tạo đang trên đường di chuyển về, nên anh phải họp khẩn với các Tiểu Đoàn. Nhờ em cho quá giang, anh tranh thủ kịp thời gian. Bao giờ em trở về Thành Phố.

Tôi trả lời:

- Em giải quyết xong công việc ở Đội Khai Thác Gỗ sẽ về Thành Phố.

Minh dừng xe trước Trung Đoàn, anh Bảo xuống xe nói:

- Anh cảm ơn em, anh sẽ ghé Căn tin thăm em.

Tôi yên lặng gật đầu, Minh cho xe chạy thẳng về Căn tin, vừa bước xuống xe, Minh kêu lên:

- Chị Thúy ơi, cho em ăn cơm! Em đói quá rồi!

Chị Thúy nghe tiếng bước ra:

- Cô cậu không ăn gì dọc đường sao?

Em Minh trả lời:

- Tối quá! Quán xá đóng cửa hết rồi chị!

Chị Thúy vội vã lên tiếng:

- Cậu chờ một chút! Có cơm cho cô cậu ngay!

.....

Hai tuần trôi qua từ ngày gặp anh Bảo dọc đường, sau đó, anh xuống Căn tin thăm tôi vài lần, ngộ lời muốn xây dựng với tôi, nhưng tôi từ chối không cho anh biết lý do nên anh nói sẽ chờ đợi cho đến khi tôi đồng ý. Tôi vừa ký xong sắp hóa đơn thì Minh gọi:

- Chị Cúc! Anh Trung đến tìm chị.

Tôi xếp lại giấy tờ lại, rồi bước ra. Anh Trung cười đùa:

- Chào chị Cúc! Mỗi lần chị thấy tôi, là chị biết sắp bị làm phiền rồi phải không?

Tôi cười đáp lại:

- Nếu mình bị làm phiền vì giúp đỡ người khác thì cũng là điều phước mà anh!

Anh Trung vào thẳng vấn đề:

- Đơn vị tôi bây giờ phải quản lý thêm số cải tạo, nên tạm thời không đủ thực phẩm cung cấp cho họ, nên Ban Lãnh Đạo chúng tôi phải chấp nhận cho họ mua thêm thực phẩm bên ngoài, nhưng nếu để họ tự do ra Căn tin chị mua thì chúng tôi không quản lý được. Nên hôm nay, tôi nhờ chị giúp đem thực phẩm giao tận Tiểu đoàn được không? Nếu được, thì cách nào tiện cho chị mà cũng tiện cho chúng tôi?

Tôi trả lời:

- Tôi sẵn sàng giúp anh theo yêu cầu! Trước hết, Anh đề nghị anh em cải tạo cử ra một người đại diện ghi tên ai, và muốn mua thực phẩm gì, số lượng bao nhiêu, số tiền bao nhiêu, tính theo bảng giá tôi cho. Sau đó, các anh duyệt qua danh sách đó. Khi các anh đồng ý rồi, thì đưa tiền và danh sách đó cho tôi. Tôi sẽ chờ số thực phẩm đăng ký đó giao tận Tiểu Đoàn. Người đại diện anh em cải tạo đứng ra nhận và kiểm hàng dưới sự giám sát của các anh. Như vậy sẽ anh toàn cả đôi bên.

Anh Trung gật đầu đồng ý nói:

- Tôi đồng ý với cách giải quyết của chị. Chị có thể cho tôi xin bảng giá của chị bây giờ được không?

Tôi gật đầu bảo Tuyên đem bảng tính giá bán thực phẩm cho anh Trung. Sau khi xem qua, anh có vẻ hài lòng và đứng lên nói:

- Tôi cảm ơn chị, ngày mai tôi sẽ đem tiền và danh sách đăng ký mua hàng cho chị. Xin chào chị!

Tôi tiễn anh Trung ra cửa.

Sau khi nhận tiền và danh sách đăng ký mua thực phẩm cho Tiểu Đoàn với số lượng khá lớn. Tôi giao nhiệm vụ cho Minh và Hân phụ trách mua hàng và áp tải hàng từ Thành Phố lên giao tận Tiểu Đoàn như kế hoạch đã bàn. Mọi việc ban đầu tiến hành tốt đẹp. Sau đó mỗi tháng tôi giao hàng đều cho Tiểu Đoàn anh Trung một lần, các Tiểu Đoàn khác cũng đăng ký mua. Từ đó công việc tôi lại càng nhiều hơn và số thu hoạch của Căn tin tăng lên.

.....

Thấm thoát qua năm 1978, Đội Khai Thác Gỗ hoạt động gần hai năm, đem lại cho Sư Đoàn một lợi tức khá lớn, đời sống binh sĩ nhờ đó cũng được nâng cao. Tình cảm dân quân nơi đây luôn gắn bó, tương trợ lẫn nhau. Tôi cảm thấy mình cũng vui với niềm vui của họ. Tôi vừa bước ra ngoài đúng lúc anh Tây, Tiểu Đoàn Phó bước vào Căn tin. Tôi lên tiếng:

- Chào anh Tây!

Anh Tây vui vẻ nói:

- May quá! Gặp chị Cúc ở đây! Tôi đại diện Tiểu Đoàn mời chị, em Minh và cháu Hân chiều mai qua đơn vị cùng chung vui với chúng tôi, mừng anh Trung lên chức Thiếu Tá đồng thời cũng chia tay với anh em vì anh có lệnh chuyển về làm Trung Đoàn Phó đơn vị mới.

Tôi hỏi lại:

- Vậy anh Trung chuyển về đơn vị với Trung Tá Bảo phải không anh?

Anh Tây gật đầu nói:

- Dạ, đúng chị!

Tôi hỏi thêm:

- Các anh cần chúng tôi giúp điều gì không?

Anh Tây trả lời:

- Bây giờ thì chúng tôi đã chuẩn bị xong rồi chị! Ngày mai chúng tôi nhờ chị cho em Minh chở giúp dùm Tiểu Đoàn con heo. Chúng tôi mua nó ở Sóc Bom Bo, nếu vắc bộ thì cũng xa lắm! Nhờ chị cho xe chở dùm.

Tôi trả lời:

- Anh yên tâm! Ngày mai, em Minh sẽ chở giúp anh nhưng có ai theo xe không anh ?

Anh Tây trả lời:

- Dạ có chị! Tôi cho hai người đi theo.

Tôi tiếp lời:

- Chiều mai, chúng tôi sẽ qua cùng các anh!

Anh Tây vui vẻ đứng lên từ giả:

- Vậy tôi xin phép chị tôi về!

Tôi gật đầu chào, em Minh tiễn anh Tây ra cửa.

Chiều hôm sau, chúng tôi có mặt tại Tiểu Đoàn trước giờ cơm tối. Bữa cơm đơn sơ với cây nhà lá vườn, chỉ có các anh trong Ban Lãnh Đạo cùng chúng tôi tham dự. Tuy ít người nhưng tình thân được bày tỏ ra đầy cảm xúc. Sau bữa cơm, anh Trung lên tiếng:

- Hôm nay đẹp trời, tôi mời chị và các em đi săn cùng chúng tôi. Chị có khi nào đi săn chưa?

Tôi trả lời:

- Dạ chưa anh Trung! Anh có nhã ý mời, tôi không nỡ từ chối!

Em Minh nói thêm:

- Anh cũng sắp từ giả đơn vị rồi! Em cũng muốn đi săn với anh một chuyến cho biết vì em cũng chưa bao giờ đi săn lần nào, dù em đã ở trên đây khá lâu.

Cháu Hân vui vẻ chen vào:

- Chú Minh đâu có súng như Thiếu Tá Trung mà đòi đi săn.

Chúng tôi cùng nhau phá lên cười.

Nhóm đi săn gồm có năm người, bên tôi ba người cùng anh Trung là bốn và Trung Sĩ Nha, tôi mới quen là năm. Anh Trung ngồi phía trước xe với Minh. Ba chúng tôi còn lại ngồi phía sau. Xe chạy vào một khu rừng vắng, chung quanh im lìm không tiếng động, thỉnh thoảng nghe tiếng lá cây reo trong gió. Chung quanh một màu đen thẫm chỉ có ánh sáng tỏa ra từ đèn pha của xe, tạo nên một quang cảnh thật đáng sợ nếu đi một mình. Tôi liên tưởng đến hình ảnh những bà vợ cải tạo đi thăm nuôi chồng phải lặn lội trong khung cảnh thật rợn người này, một niềm thương xót họ mảnh liệt dâng lên trong tôi. Thình lình một con nai xuất hiện bên bìa rừng cắt dòng tư tưởng tôi. Anh Trung bảo Minh dừng xe lại. Anh lấy đèn pin đội trên đầu, rồi anh nhắm súng ngay chú nai. Tôi ngồi sau lưng anh Trung theo dõi từng động tác của anh và nhìn chăm chú nai đáng thương trước cái chết. Tôi nhanh tay đánh vào vai anh Trung đúng lúc anh định bóp cò. Anh Trung giật mình quay lại nhìn tôi, chú nai chạy mất. Hân la lên:

- Cô Cúc làm mất chiến lợi phẩm của chú Trung rồi!

Mọi người tiếc rề vì hụt mất con nai. Tôi lên tiếng:

- Tôi xin lỗi anh Trung và mọi người! Tôi không thể nhìn thấy máu chú nai đáng thương này chảy ra trước mắt. Chúng ta đi về thôi!

Em Minh quay đầu xe trở về và nói:

- Em thấy chị bất an rồi! Trên đường về sẽ tới Căn tin trước, em bỏ chị xuống cho chị nghỉ, rồi em đưa các anh về Tiểu Đoàn, em sẽ quay về sau.

Tôi yên lặng gật đầu.

Minh vừa thắng xe trước Căn tin thì anh Trung thình lình gục đầu xuống. Minh sờ trán và tay anh Trung kêu lên:

- Anh Trung trúng gió rồi chị Cúc ơi! Trán anh nóng lắm! Tay anh lạnh ngắt!

Tôi hoảng loạn kêu:

- Các em khiêng anh Trung vào nhà ngay, để anh nằm trên giường Minh!

Tôi về phòng lấy thuốc và nhiệt kế đưa Minh nói:

- Em đo nhiệt độ cho anh Trung xem bao nhiêu độ? Hân đi lấy nước cho chú Trung uống thuốc!

Minh đo nhiệt xong trả lời:

- Nóng quá chị Cúc! 40 độ C!

Tôi nhìn anh Trung xanh xao quá và yên lặng, dường như anh đang hôn mê. Tôi lên tiếng với Minh:

- Em kêu chị Thúy cạo gió cho anh Trung, may ra ảnh khỏe hơn.

Em Minh tiếp lời:

- Chị biết cạo gió mà! Đánh thức chị Thúy làm mất giấc ngủ của chị? Ngày mai chị Thúy còn phải dậy sớm lo cho công nhân.

Tôi cũng quên mất mình biết cạo gió. Tôi vội vào phòng lấy dầu cạo gió cho anh Trung. Lưng anh nổi đầy những lằn bầm tím theo tay tôi. Sau khi cạo xong, anh Trung tỉnh lại với vẻ mệt mỏi. Minh và Trung Sĩ Nha đỡ anh lên cho anh uống thuốc. Mười lăm phút sau, cơn sốt hạ dần. Anh mở mắt nhìn tôi triu mến nói:

- Tôi cảm ơn chị Cúc nhiều lắm! Nếu không có chị cứu kịp thời, tôi không biết sẽ ra sao!

Tôi tiếp lời:

- Bây giờ anh thấy khỏe lại chưa? Và anh có thể về đơn vị lúc này được không?

Anh Trung gật đầu từ giả tôi, theo Minh và Trung Sĩ Nha ra xe. Tôi tiễn họ ra sân. Minh nhìn tôi nói:

- Chị đi nghỉ sớm đi! Một lát em về, chị đừng chờ em!

Tôi gật đầu quay vào phòng. Tôi ôn lại sự việc vừa xảy ra quá đột ngột rồi thiếp đi lúc nào không hay.

.....

Tuần lễ ở căn tin trôi qua thật nhanh! Hôm nay tôi cố gắng giải quyết cho xong mọi việc nơi đây, mai tôi trở về Thành Phố. Tôi đang sắp xếp lại đồ đạc trong phòng thì nghe tiếng chị Thúy đang nói chuyện với ai ngoài Căn tin kế phòng tôi:

- Dạ, chào anh Bá! Anh đến đây có việc gì không?

Nghe chị Thúy kêu tên, gọi tôi nhớ lại anh Bá cái tạo, Bác Sĩ Quân Y Viện Cộng Hòa, trước đây có nhờ cháu Tuyền chuyển thư cho tôi. Anh Bá lên tiếng:

- Ngày mai này, có một số anh em cải tạo được ân xá cho về sớm trong dịp lễ, anh em chúng tôi không có tiền đi xe dọc đường. Tin này mới được thông báo sáng nay, nên không kịp báo tin gia đình hay. Tôi đại diện anh em cải tạo ra đây, nhờ cô Cúc giúp phương tiện cho chúng tôi về Thành Phố. Khi tới Thành Phố chúng tôi sẽ trả tiền xe lại cho cô Cúc. Anh em chúng tôi được thả khoảng ba mươi người.

Chị Thúy trả lời:

- Tôi xin lỗi anh Bá ! Xe cô Cúc chỉ có năm chỗ ngồi, làm sao chở hết các anh được. Vả lại cỗ bận lắm! Không có thời gian giúp anh việc này đâu!

Anh Bá nài nỉ:

- Chị nói cô Cúc ráng giúp dùm chúng tôi đi! Nếu không làm sao chúng tôi về được. Chúng tôi không biết đường đi từ đây về Thành Phố, đường thì quá xa, đèo dốc cách trở, mà chúng tôi lại không có tiền. Nếu lợi bộ không biết bao giờ chúng tôi về tới nhà.

Chị Thúy xiêu lòng nói:

- Anh tha thiết nài xin quá! Tôi cũng sốt! Tôi nói lại cô Cúc xem có giải quyết giúp các anh ra sao! Anh chờ tôi ở đây!

Chị Thúy đến phòng tôi gõ cửa, chị chưa lên tiếng, tôi đã nói:

- Em nghe hết câu chuyện của chị với anh Bá rồi.

Tôi bước ra cùng chị Thúy lên tiếng:

- Chào anh Bá! Tôi hân hạnh gặp anh nơi đây! Tuy tôi chưa chạm mặt anh lần nào, nhưng nghe chị em Căn tin nhắc đến tên anh và tôi cũng đã nghe hết câu chuyện anh trình bày vừa rồi. Tôi sẵn sàng giúp các anh về Thành Phố, không tính chi phí gì hết! Các anh an tâm! Ngày mai các anh được về lúc mấy giờ?

Anh Bá nghe tôi nói, anh rất vui mừng, nhanh nhẹn trả lời:

- Dạ sáu giờ sáng cô Cúc! Tôi đại diện anh em cải tạo cảm ơn cô rất nhiều!

Tôi tiếp lời:

- Ngày mai các anh tập trung nơi Căn tin. Chúng tôi sẽ có xe reo chở các anh về tận Thành Phố.

Anh Bá vui mừng đứng lên :

- Tôi cảm ơn cô lần nữa! Xin chào cô Cúc tôi về.

Tôi gật đầu chào lại anh, chị Thúy tiễn anh Bá ra cửa. Tôi cũng qua trại cửa để gặp anh Hiệp. Anh Thuận vừa thấy tôi chạy ra nói:

- Hôm nay chị Cúc rảnh đi dạo hả!

Tôi cười hỏi:

- Có anh Hiệp trong trại không anh Thuận?

Anh Hiệp nghe tiếng tôi chạy ra trả lời thay anh Hiệp:

- Chị Cúc kiếm tôi có việc gì không, mà thấy chị nghiêm vậy?

Tôi cười trả lời:

- Tôi qua nhờ vả anh đây! Anh có thể chở ba mươi anh em cải tạo về thẳng Thành Phố không? Họ được thả ra sáu giờ sáng mai và sẽ tập trung tại Căn tin tôi. Chi phí bao nhiêu tôi sẽ hoàn trả lại anh. Anh Hiệp vui vẻ trả lời:

- Chị nói chi phí làm tôi ngại quá! Chị có lòng tốt giúp đỡ họ, tôi cũng đồng tình với chị. Tôi chở họ về tới Thành Phố, tôi không tính công đâu chị Cúc. Còn về phần xăng dầu là mặt hàng chiến lược, Sư Đoàn quản lý hết, chị lo dùm tôi khâu này được không?

Tôi trả lời:

- Tôi hiểu điều đó! Anh yên tâm! Anh tạm ứng trước số nhiên liệu để đưa anh em cải tạo về Thành Phố nha! Tôi sẽ tiếp xúc với Sư Đoàn mua xăng dầu trả lại anh. Tôi nghĩ hai chú không nỡ từ chối việc tôi làm đâu! Vậy tôi xin phép hai anh tôi về!

Hai anh Thuận Hiệp tiễn tôi ra cửa. Tôi vừa băng qua đường, thấy anh Trung đang chờ đón tôi. Anh vội lên tiếng:

- Chào chị Cúc! Tôi nghe chị Thúy nói chị qua trại cưa, nên tôi chờ chị ở đây. Ngày mai tôi rời Tiểu Đoàn về đơn vị mới, tôi có chuyện riêng muốn nói với chị. Chị có thể đi dạo với tôi một quãng đường không? Anh Trung đặt tôi trong hoàn cảnh thật khó từ chối, tôi gật đầu bước theo anh Trung. Chúng tôi đến một gốc cây to không cách xa Căn tin lắm! Tôi lên tiếng:

- Chúng ta ngồi tạm gốc cây này nói chuyện nha anh Trung! Em mỗi chân rồi! Em không quen đi bộ. Anh Trung cười đỡ tôi ngồi xuống, anh nhìn tôi chăm chú và đổi cách xưng hô nói:

- Anh mến em từ khi gặp em lần đầu tiên, em vào Tiểu Đoàn. Giấc mơ đó theo anh đến tận bây giờ. Nhiều lần, anh muốn bày tỏ cùng em nỗi lòng của mình nhưng anh chưa có can đảm và cũng chưa có dịp thuận tiện. Mai này, anh rời nơi đây, không biết anh còn gặp lại em không? Anh muốn nói: “Anh yêu em!”

Tôi rất bất ngờ trước lời tỏ tình của anh Trung. Tôi cố gắng đùa một cách thật tự nhiên:

- Anh Trung à! Anh tưởng em lên đây để chọn chồng giữa “chốn ba quân” sao?

Anh Trung buồn sau câu nói của tôi. Tôi nhìn anh thương xót, không thể tàn nhẫn với anh hơn nên nói:

- Anh Trung! Em rất trân quý tình cảm anh dành cho, nhưng em không thể xây dựng với anh được. Anh đừng hỏi tại sao? Anh hãy xem như em không có duyên nợ với anh. Chúng ta hãy xem nhau như anh em hay là bạn thân cũng được. Anh đừng buồn! Rất tiếc em phải nói thật với anh điều đó!

Anh Trung chưa nói gì, tôi đứng lên nói tiếp:

- Thôi chúng ta về nha anh! Trời cũng tối rồi!

Anh Trung đứng lên cùng tôi và nói:

- Để anh đưa em về Căn tin.

Chúng tôi yên lặng đi song song bên nhau. Tôi nhớ lời Kha tâm sự với tôi về anh Trung, anh chưa có gia đình, lớn hơn tôi bốn tuổi, anh là con trai cả trong gia đình ba anh em, hai trai, một gái. Anh còn một mẹ già đang sống một mình ngoài Bắc. Anh rất hiền lành, trong Tiểu Đoàn từ lính đến cải tạo ai cũng thương mến anh.

Chúng tôi về đến căn tin, anh Trung nói:

- Anh từ giã em ở đây!

Anh giờ tay bắt tay tôi, Tôi nắm lấy tay anh và nói:

- Em chúc anh thăng tiến mãi trên con đường binh nghiệp!

Tôi gọi Minh đưa anh về đơn vị. Anh Trung buông tay tôi ra và nói:

- Anh cảm ơn em! Anh đi bộ được, Tiểu Đoàn gần đây! Thôi em vào đi! Kẻo lạnh!

Tôi gật đầu chào anh. Anh quay đi buồn bã! Tôi cảm thấy trong tôi mất đi một điều gì đó...

.....

Cuộc đời tôi cứ trôi theo ba ngày ở rừng, bốn ngày ở Thành Phố để có điều kiện giúp đỡ gia đình tôi vượt qua mọi khó khăn buổi ban đầu thay đổi chế độ. Một dân tộc không may mắn có được người Lãnh đạo tài đức vẹn toàn nên đời sống người dân mãi khốn khổ từ thế hệ này sang thế hệ khác. Chiến tranh kéo dài mấy mươi năm, không biết bao nhiêu người nằm xuống cho quê hương không có chính nghĩa này. Đất nước chưa ngưng chiến được bao lâu, bây giờ lại tiếp tục chiến tranh với Campuchia ở miền Nam và Trung Quốc ở miền Bắc. Tôi đang suy tư về tương lai đất nước đáng thương của tôi thì nghe tiếng Minh gọi:

- Chị Cúc ơi! Chị rảnh không? Em chờ chị tham quan Sóc Bom Bo.

Tiếng nói của Minh đem tôi về với thực tại. Từ ngày lên rừng, tôi chưa thăm nơi này, chỉ đi ngang qua trong lúc đi làm. Tôi thấy mình cũng cần trí óc bớt căng thẳng nên trả lời Minh:

- Chị đi! Em chờ chị thay đồ! Em thông báo chị em Căn tin hay, ai muốn đi theo mình thì cùng đi nha!

Mười lăm phút sau tôi ra thì thấy bốn người chờ tôi ở sân, gồm có Minh, Hân, Sương và Tuyền. Chị Thúy và Mỹ ở lại Căn tin không đi. Minh chạy về hướng Công Trường C, quẹo vào con đường mòn là Sóc Bom Bo. Nơi đây toàn dân tộc thiểu số ở. Họ sống trong những túp lều rất thấp không có sườn nhà, chỉ có hai mái bằng tranh ghép lại sát mặt đất thành hình tam giác. Mỗi khi vào nhà, họ phải cúi đầu chui vào chớ không có đi thẳng người vì cà nhà chỉ thấp tới cổ của họ thôi. Tôi liếc vào bên trong thấy rất bẩn, nền đất đỏ lờm chõm đá gạch, tôi không hiểu sao họ sống được như vậy. Phụ nữ đàn bà thì để ngực trần, con gái thì có áo che, phía dưới họ vận xà rong đen. Đàn ông thì ở trần, vắn khố, con nít thì trần truồng không mảnh vải che thân dù trời đông giá rét, tình trạng họ rất thê thảm. Nhìn họ, nước mắt tôi rơi xuống lúc nào không hay, tôi tự hỏi họ có sống như là con người hay không? Thấy tôi chảy nước mắt, Minh kêu lên:

- Sao chị khóc vậy?

Tôi lau nhanh nước mắt trả lời:

- Sao mà họ sống khổ vậy, nhà nước không giúp gì họ sao? Chị thấy cảnh này chị đau lòng vô cùng!

Minh yên lặng cho xe xuống dốc thì có ông cụ người Thượng lội bộ ngược chiều. Ông ta giơ tay vẫy, Minh dừng lại, ông nói một tràng tiếng Thượng, chúng tôi đều ngẩn ngơ không hiểu gì hết. Minh chạy xe theo hướng tay ông chỉ thì đến bên bờ suối có một nhà sàn. Tới đây chúng tôi mới hiểu, ông mời chúng tôi tới nhà ông. Minh dừng xe lại, mọi người theo ông vào nhà trừ tôi. Tôi đứng bên ngoài quan sát chung quanh, cảnh nơi đây vắng vẻ, thơ mộng. Dân nơi đây dùng ống tre làm máng xối dẫn nước từ suối về xài. Tôi nghe tiếng nhạc bằng ống tre thổi lên, mọi người ngồi xung quanh mê mẩn nghe ông biểu diễn nhạc cụ. Ông mời Minh và cả bọn uống rượu cần. Minh từ chối vì còn lái xe.

Chúng tôi ở đó khoảng hai mươi phút, rồi trở về Căn tin. Trên đoạn đường về, tôi rất buồn! Tôi nghĩ đến đời sống của những người quanh tôi, ai cũng khổ. Từ công nhân trong công trường nặng nhọc kéo từng khối gỗ, từng người lính ăn thiếu thốn, từng người cải tạo khốn khổ với số phận của mình. Tất cả nơi đây họ sống như người vô gia đình, xa vợ, xa con, quanh năm chỉ vui với chim chóc, cỏ cây. Bây giờ tôi nhìn thấy đời sống của người Dân Tộc Thiếu Số lại càng buồn hơn. Tôi nhìn lại tôi thấy mình thật may mắn! Tuy tôi không có niềm vui trọn vẹn nhưng so với họ tôi còn sung sướng hơn họ rất nhiều.

Minh vừa dừng xe, Trung Tá Bảo, Trung Đoàn Trưởng từ Căn tin chạy ra chào mừng:

- Chào em! Anh nghe chị Thúy nói em đi Sóc Bom Bo, nên anh chờ.

Tôi chào lại:

- Anh Bảo chờ em lâu chưa?

Anh Bảo trả lời:

- Anh chờ em khoảng mười lăm phút.

Tôi lên giọng than thở để vơi đi những nỗi buồn chùng chắt trong tâm can tôi:

- Em buồn quá anh Bảo ơi! Em thấy đời sống của những người Dân Tộc nơi đây sao bi thảm quá! Các anh không có chính sách gì giúp đỡ họ sao?

Anh Bảo lắc đầu nói:

- Đó là khó khăn chung của đất nước. Cá nhân không thay đổi được gì!

Tôi hỏi sang chuyện khác:

- Anh tìm em có việc gì không?

Anh Bảo trả lời:

- Anh đến thăm em thôi! Lâu quá không gặp em! Từ ngày có Thiếu Tá Trung đổi về phụ anh nên anh đỡ bận rộn, có thể đi đó đi đây được. Nhưng Trung đang xin Sư Đoàn chuyển công tác về Bắc vì mẹ anh ấy đang đau nặng. Trung hy vọng được sư đoàn chấp thuận.

Tôi yên lặng khi hay tin này, tôi biết anh Trung muốn xa nơi đây một phần để quên tôi. Anh Bảo lên tiếng cắt dòng suy nghĩ tôi:

- Anh chờ em đã lâu rồi! Em suy nghĩ lại việc anh cầu hôn em chưa?

Tôi trả lời dứt khoát:

- Em sẽ không đổi ý đâu!

Anh Bảo buồn sau câu từ chối mạnh mẽ của tôi. Từ đó, câu chuyện của chúng tôi trở nên tẻ nhạt và nặng nề.

Cuối cùng anh Bảo từ giả tôi về với tâm trạng không vui.

.....

Qua hôm sau, chúng tôi trở về Thành Phố. Trên đường đi, thỉnh thoảng Minh dừng xe lại trước căn nhà lá ở giữa đồng không mông quạnh, Tôi cất tiếng hỏi:

- Em dừng xe ở đây làm gì vậy?

Minh trả lời:

- Chị em mình vào thăm dì Năm, mẹ nói dì Năm bị bắt đi Vũng Kinh Tế Mới trên đây.

Nghe Minh nói, tôi nhớ lại dì Năm là em họ của mẹ tôi, chồng dì cũng đang đi tù cải tạo, nhà dì bị chính phủ tịch thu, vì không nơi nương tựa nên dì đành đem năm con thơ đi Vũng Kinh Tế Mới.

Chúng tôi còn đang tìm nhà, tôi lên tiếng hỏi Minh:

- Sao chị không nghe mẹ nói gì với chị hết?

Minh trả lời:

- Mẹ cũng mới biết sau khi gặp dì Năm tuần rồi! Mẹ mới cho em hay! Chị bận rộn suốt, thời gian đâu mà chị nghe mẹ kể. Hôm nay em muốn cũng đành sự ngạc nhiên cho chị nên không nói trước.

Tôi vừa đi theo Minh vừa quan sát chung quanh. Nơi đây, sao mà vắng vẻ quá! Xa xa mới thấy một căn nhà lá nhỏ, không chợ búa, không trường học cũng không thấy bệnh viện hay trạm xá. Vậy dân ở đây làm sao mà sống? Tôi nghe người ta đồn nhà nước bắt vợ con cải tạo đi Vùng Kinh Tế Mới như đem “con bỏ chợ”. Bây giờ nhìn cảnh này tôi mới rõ như lời họ truyền miệng, đến nỗi chị em dâu của tôi trước đây cũng sợ bị nhà nước bắt lên đây. Hai năm qua, mỗi lần lên Phước Long, tôi đều đi ngang con đường này mà tôi không để ý nơi đây cũng có nhiều gia đình hằng đêm phải rơi lệ. Tôi kêu lên:

- Nơi đây làm sao sống hả Minh?

Minh yên lặng đi tới bỗng kêu lên:

- Dì Năm kia chị Cúc!

Tôi nhìn theo hướng Minh chỉ, em bỏ tôi chạy đến ôm dì Năm. Tôi cũng vừa khóc vừa chạy tới ôm dì Năm:

- Sao dì gầy quá vậy dì Năm! Mấy em đâu cả rồi?

Tôi biết có hỏi cũng thừa, sống ở đây làm sao khỏe được. Dì Năm gạt nước mắt trả lời:

- Đâu còn cách chọn lựa nào đâu mấy cháu! Dì phải sống ở đây thôi! Nhà cửa không còn, công ăn việc làm cũng không. Đâu phải dì không biết làm việc nhưng bởi lý lịch của dương là lính Việt Nam Cộng Hòa nên họ không cho việc làm ở Thành Phố. Lên đây đều là con đường mà ai cũng phải chọn. Mấy em bị bệnh cả tuần nay, dì đem chúng về ở tạm với cậu Sáu, em ruột của dì để trị bệnh. Dì mới gặp mẹ các cháu ở đó!

Tôi lắc đầu thờ dài hỏi:

- Ở đây dì sống ra sao? Ăn uống thế nào? Cháu nhìn chung quanh không có gì hết, chỉ có đất khô cằn không hơn gì trên rừng.

Em Minh nói thêm:

- Ở đây đi lên vài chục cây số là tới Phước Long rồi!

Dì Năm trả lời câu tôi hỏi :

- Nhà nước cấp cho căn nhà lá nhỏ này với miếng đất trống rồi tự mình trồng trọt lấy mà ăn. Dì trồng củ mì, khoai lang thế gạo, rau cải ăn độn thêm. thỉnh thoảng cậu Sáu gửi cho dì vài con khô. Ở đây xài nước giếng.

Tôi hỏi tiếp:

- Ban đêm có điện không dì Năm?

Minh thêm vào :

- Chị nhìn chung quanh có dây nhợ gì đâu mà có điện!

Dì Năm trả lời:

- Ở đây, tối xài đèn cây hoặc đèn dầu.

Tôi hỏi thêm:

- Dì không sợ cướp sao?

Dì Năm lắc đầu:

- Có gì đâu mà cướp cháu! Ngoài mấy đứa con nít!

Tôi lấy một ít tiền để vào tay dì Năm nói:

- Cháu gửi dì chút quà để lo cho mấy em. Khi nào cháu đi ngang qua đây, cháu sẽ ghé thăm dì nha! Bây giờ hai cháu xin phép dì chúng cháu đi. Dì ráng giữ gìn sức khỏe!

Tôi lên đường về Thành Phố với lòng đầy đau xót và ngậm ngùi, nơi nào tôi đặt chân đến tôi đều chảy nước mắt và nước mắt.

.....